

ПРОТОКОЛ 11

от заседание на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, проведено на 05.05.2026 г.

Днес, 05.05.2026 г. от 11:00 часа се проведе заседание на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия в състав:

Председател:	Георги Кузманов
Зам.председател:	Калина Чапкънова
Членове:	Гергана Мутафова Йордан Стоев

От администрацията на Висшия съдебен съвет присъстваха: Дилиана Янкова, юрисконсулт в дирекция „Правна“ и Стефка Барова – техническият сътрудник на комисията.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Даниел Миленов Илиев**, прокурор в Районна прокуратура – Добрич, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Добрич.

2.1. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Мария Михайлова Кирилова**, зам.административен ръководител – зам.районен прокурор на Районна прокуратура – Хасково, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково.

2.2. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Петър Найденов Петров**, прокурор в Районна прокуратура – Хасково, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково.

3. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Ирина Владимирова Арменова – Янчева**, прокурор в Софийска градска прокуратура, по повод предложение от административния ръководител на Апелативна прокуратура – София, за назначаване на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.апелативен прокурор“ на Апелативна прокуратура – София.

4. Разглеждане на преписки, образувани по жалби и сигнали.

5. Проект на Годишен отчет за дейността на Комисията по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

6. Писмо от главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет, ведно с Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ за 2024 г.

7. Разни.

ОТНОСНО:Т.1. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Даниел Миленов Илиев**, прокурор в Районна прокуратура – Добрич, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Добрич – *докладва Георги Кузманов*.

Становището е изготвено въз основа на становището на Комисията по професионална етика към Районна прокуратура – Добрич, данните от кадровото дело на кандидата, писма от отдел 10 „Инспекторат“ при Върховна касационна прокуратура, Софийска градска прокуратура, Инспектората към ВСС, извършени проверки в деловодната система на ВСС.

Обобщеният извод на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет е, че **Даниел Миленов Илиев**, прокурор в Районна прокуратура – Добрич, спазва изискванията, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи и притежава необходимите нравствени качества, за да бъде назначен на длъжността „административен ръководител – окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Добрич.

Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет

Р Е Ш И:

1.1. На основание чл. 37, ал. 9 от ЗСВ приема становище относно притежаваните нравствени качества от **Даниел Миленов Илиев**, прокурор в Районна прокуратура – Добрич, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – окръжен прокурор“ на Окръжна прокуратура – Добрич.

1.2. Изпраща становището на Комисията по атестиране и конкурси към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, по компетентност.

ОТНОСНО:Т.2.1. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Мария Михайлова Кирилова**, зам.административен ръководител – зам.районен прокурор на Районна прокуратура – Хасково, по повод

участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково – *докладва Гургана Мутафова*.

Становището е изготвено въз основа на становището на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – Хасково, данните от кадровото дело на кандидата, писма от отдел 10 „Инспекторат“ при Върховна касационна прокуратура, Софийска градска прокуратура, Инспектората към ВСС, извършени проверки в деловодната система на ВСС.

Обобщеният извод на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет е, че **Мария Михайлова Кирилова**, зам.административен ръководител – зам.районен прокурор на Районна прокуратура – Хасково, спазва изискванията, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи и притежава необходимите нравствени качества, за да бъде назначена на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково.

Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет

Р Е Ш И:

2.1.1. На основание чл. 37, ал. 9 от ЗСВ приема становище относно притежаваните нравствени качества от **Мария Михайлова Кирилова**, зам.административен ръководител – зам.районен прокурор на Районна прокуратура – Хасково, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково.

2.1.2. Изпраща становището на Комисията по атестиране и конкурси към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, по компетентност.

ОТНОСНО: 2.2. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Петър Найденов Петров**, прокурор в Районна прокуратура – Хасково, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково – *докладва Йордан Стоев*.

Становището е изготвено въз основа на становището на Комисията по професионална етика към Районна прокуратура – Хасково, данните от кадровото дело на кандидата, писма от отдел 10 „Инспекторат“ при Върховна касационна прокуратура, Софийска градска прокуратура, Инспектората към ВСС, извършени проверки в деловодната система на ВСС.

Обобщеният извод на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет е, че **Петър Найденов Петров**, прокурор в Районна прокуратура – Хасково, спазва изискванията, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи и притежава необходимите нравствени качества, за да бъде назначен на длъжността

„административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково.

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

2.2.1. На основание чл. 37, ал. 9 от ЗСВ приема становище относно притежаваните нравствени качества от **Петър Найденов Петров**, прокурор в Районна прокуратура – Хасково, по повод участие в процедура за избор за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Районна прокуратура – Хасково.

2.2.2. Изпраща становището на Комисията по атестиране и конкурси към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, по компетентност.

ОТНОСНО:Т.3. Проект на становище на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за притежаваните нравствени качества от **Ирина Владимирова Арменова – Янчева**, прокурор в Софийска градска прокуратура, по повод предложение от административния ръководител на Апелативна прокуратура – София, за назначаване на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.апелативен прокурор“ на Апелативна прокуратура – София – *докладва Калина Чапкънова*.

Становището е изготвено въз основа на становището на Комисията по професионална етика към Софийска градска прокуратура, данните от кадровото дело на кандидата, писма от отдел 10 „Инспекторат“ при Върховна касационна прокуратура, Софийска градска прокуратура, Инспектората към ВСС, извършени проверки в деловодната система на ВСС.

Обобщеният извод на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет е, че **Ирина Владимирова – Арменова – Янчева**, прокурор в Софийска градска прокуратура, спазва изискванията, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи и притежава необходимите нравствени качества, за да бъде назначена на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.апелативен прокурор“ на Апелативна прокуратура – София.

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

3.1. На основание чл. 37, ал. 9 от ЗСВ приема становище относно притежаваните нравствени качества от **Ирина Владимирова Арменова – Янчева**, прокурор в Софийска градска прокуратура, по повод предложение от административния ръководител на Апелативна прокуратура – София, за назначаване на длъжността „заместник на административния ръководител – зам.апелативен прокурор“ на Апелативна прокуратура – София.

3.2. Изпраща становището на Комисията по атестиране и конкурси към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, по компетентност.

ОТНОСНО:Т.4. Разглеждане на преписки, образувани по жалби и сигнали.

4.1. Преписка с вх. № ВСС-5609/28.04.2026 г. На заседание, проведено на 01.04.2026 г., с решение по протокол № 8 от същата дата Комисията взе решение да се самосезира по повод изнесеното в медийна публикация със заглавие „Осемте джуджета“ на екскурзия: Русинова пътува с кола от фирма свързана с Таки“. В тази връзка се отправи запитване до министъра на вътрешните работи за предоставяне на официалните материали, с които разполага по случая, както и да се отправи запитване до Инспектората към Висшия съдебен съвет за евентуални предприети действия по случая.

На 06.04.2026 г. е постъпило писмо от Инспектората към Висшия съдебен съвет, от което се изяснява, че органът няма да предприеме действия по изнесеното предвид Решение от 30.04.2025 г. по съединени дела С-313/23, С-316/23 и С-332/23 на Съда на Европейския съюз, с което се ограничава правомощието му по чл. 54, ал. 1, т. 6 ЗСВ – да прави предложение за налагане на дисциплинарни наказания на съдии, прокурори и следователи.

На 28.04.2026 г. във Висшия съдебен съвет е постъпило писмо от министъра на вътрешните работи, съдържащо следната информация:

„От направена проверка в интегрираната информационна система „Справки“ е установено, че лек автомобил марка „Land Rover“ с държавен контролен номер СВ ... е собственост на търговско дружество „...“ АД, което се управлява от Съвет на директорите в състав: ..., ... и ... С този автомобил, в периода 29.06.2020 г. до 07.04.2024 г., г-жа Емилия Русинова има:

- Регистрирани излизания от страната:
 - през ГКПП Кулата на 31.05.2021 г. с лицата ... и ..., както и на 11.06.2021 г. с ... и ...;
 - през ГКПП Златарево на 18.08.2021 г. с ...;
- Регистрирани влизания в страната:
 - през ГКПП Гюешево на 02.06.2021 г. с лицата ... и ...;
 - през ГКПП Кулата на 18.07.2021 г. с ..., както и на 14.08.2021 г. с ... и ...;
 - през ГКПП Златарево на 18.08.2021 г. с ...“

Предвид получената информация и съдържанието на медийната публикация със заглавие „Осемте джуджета“ на екскурзия: Русинова пътува с кола от фирма свързана с Таки“, както и служебно известното обстоятелство за налично предложение за образуване на дисциплинарно производство срещу прокурор Емилия Русинова, внесено във Висшия съдебен съвет от министъра на правосъдието, е необходимо получените материали да се изпратят на Комисия „Дисциплинарна дейност“ към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, за присъединяване към образуваната преписка.

Въз основа на горното,

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

4.1.1. Приема за сведение писмо с вх. № 5609/06.04.2025 г. от Инспектората към Висшия съдебен съвет.

4.1.2. Приема за сведение писмо с вх. № 5609/28.04.2025г. от министъра на вътрешните работи

4.1.3. Материалите по т. 4.1.1 и т. 4.1.2 да се изпратят на Комисия „Дисциплинарна дейност“ към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, за присъединяване към образуваната преписка.

4.2. Преписка с вх. № ВСС-6345/24.04.2026 г., образувана по сигнал от ..., прокурор в Районна прокуратура – ...

Пореден сигнал от прокурор ... от Районна прокуратура – ..., насочен срещу административния му ръководител – ... Твърди се за продължаващо тенденциозно отношение, изразяващо се в: неоснователното му командироване в ТО – ...; отказ за одобряване на ползване на отпуск по чл. 164в от Семейния кодекс; образуване на дисциплинарно производство срещу него за твърдяно нарушение на Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи; отказ да се отведе от дисциплинарното производство; нарушения на принципа за случайния подбор по отношение на прокурор ... и др.

Хронологията по постъпилите предходни сигнали от прокурор ... е следната:

На заседание на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (КПЕ към ПК), проведено на 20.05.2025 г. беше разгледано становище на Комисията по професионална етика към Окръжна прокуратура – ... (КПЕ към ОП – ...).

Становището е изготвено след извършена проверка от КПЕ към ОП – ..., която е сезирана от прокурор ... от Районна прокуратура – ... със сигнал насочен срещу административния му ръководител – ... В него се твърди за неравнопоставено третиране на прокурор ... спрямо останалите прокурори от РП – ..., продиктувано от личното отношение от страна на административния ръководител към конкретен съдебен служител и критиките за работата ѝ от страна на прокурор ...

След извършената проверка, обобщеният извод на КПЕ към ОП – ... е, че е налице допуснато нарушение на т. 9.1. от Раздел III „Специфични правила за етично поведение на административните ръководители“ от Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи от страна на прокурор ..., административен ръководител на РП – ..., с оглед създаденото впечатление за привилегироване на всичките му подчинени магистрати, с изключение на прокурор ..., който е бил командирован два пъти в рамките на няколко месеца, без посочен краен срок и след изказване на мнение от негова страна по отношение на дейността на съдебен служител.

С решение по протокол № 14/20.05.2025 г. КПЕ към ПК отправи запитване до компетентните органи по чл. 312 ЗСВ относно предприетите от тях действия във връзка с констатациите на КПЕ към ОП – ...

В отговор на цитираното решение е постъпила информация от административния ръководител на Окръжна прокуратура – ..., че е направил предложение чрез и.ф. Главния прокурор до ПК на ВСС „за образуване на дисциплинарно производство и налагане на дисциплинарно наказание „забележка“ на ... – районен прокурор на Районна прокуратура – ...

След извършена служебна справка се установява, че предложението от административния ръководител на Окръжна прокуратура – ... е разгледано на заседание на ПК на ВСС, проведено на ...2025 г. Взето е решение, с което се указва на административния ръководител на ОП – ..., че в едноседмичен срок следва да отстрани недостатъци в направеното от него предложение за образуване на дисциплинарно производство, като до настоящия момент липсва информация за образувано производство.

Служебно е известно и че окръжният прокурор е издал заповед за обръщане на внимание по чл. 327 ЗСВ на районния прокурор ..., която заповед е отменена от съда с влязъл в сила акт.

Извън горното на дата 30.05.2025 г. КПЕ към ПК е сезирана от прокурор ... от Районна прокуратура – ... за продължаващо поведение от страна на административния му ръководител – районен прокурор ..., във връзка с което е изготвеното становище на КПЕ към ОП – ... Отново се търси съдействие за прекратяване на същото. Повторният сигнал е изпратен на административният ръководител на ОП – ..., за присъединяване към преписката.

Въз основа на горното,

Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет

Р Е Ш И:

На основание чл. 112 АПК, чл. 11 във вр. с чл. 10 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на прокуратурата в Република България, образуваната преписка да се изпрати на Комисия по професионална етика към Окръжна прокуратура – ..., по компетентност.

4.3. Становище на Комисията по професионална етика към Апелативна прокуратура – ... по преписка с вх. № ВСС-5942/11.04.2026 г., образувана по сигнал от адв. ...

Комисията по професионална етика към Апелативна прокуратура – ... (КПЕ към АП – ...) е сезирана със сигнал от адв. ... насочен срещу прокурор ... от Окръжна прокуратура – ...

Оплакването в сигнала е от поведението на магистрата по повод твърдение за иницирана от прокурора среща с подсъдимия без участието на жалбоподателя, което адв. ... счита за недопустимо и за оказване на натиск върху подзащитния му.

КПЕ към АП – ... е изслушала магистрата, жалбоподателя, обвиняемия и разследващия полицаи и е извършила обстоен анализ на материалите по образуваната преписка. При извършената проверка Комисията намира, че са налице взаимно противоречащи си твърдения относно фактите и обстоятелствата предмет на изясняване по казуса. В този смисъл становището на Комисията е, че от страна на прокурор ... не е осъществено поведение в степен позволяваща да бъде третирано като нарушения на норми от Кодекса да етично поведение на българските прокурори и следователи.

Към становището на КПЕ към АП – ... е приложено и особено мнение на председателя на Комисията по същото.

За становището са уведомени КПЕ към ПК на ВСС, административния

ръководител на Окръжна прокуратура – ..., адв. ... и прокурор ...
Въз основа на горното,

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

Приема за сведение становището на Комисията по професионална етика към Апелативна прокуратура – ... и отнася преписката „към дело“.

4.4. Становище на Комисията по професионална етика към Апелативна прокуратура – ... по преписка с вх. № ВСС-12920/01.04.2026 г., образувана по сигнал от ..., с. ...

Комисията по професионална етика към Апелативна прокуратура – ... (КПЕ към АП – ...) е сезирана от Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (КПЕ към ПК на ВСС), чрез препращане на сигнал от ... В сигнала се съдържа недоволство от действия на следовател от Окръжен следствен отдел към Окръжна прокуратура – ... като се твърди, че магистратът си е позволил „недопустимо и унижително отношение“ към съпругата и малолетната дъщеря на жалбоподателя при провеждане на разпит. Недоволство се изразява и от начина на призоваването за привличането му като обвиняем – чрез работодателя на жалбоподателя, като се твърди, че заради горното обстоятелство ... се е наложило да напусне местоработата си.

На свое заседание КПЕ към АП – ... констатира, че отсъстват предпоставки за ангажирането им с проверка по подадения сигнал, като преписката следва да бъде прекратена. Комисията счита, че оплакванията в по-голямата си част са изцяло от процесуален характер, а тези, навеждащи доводи за поведение от страна на магистрата, противоречащо на етични принципи, произтичат от оспорването на реда и начина на провеждане на съответни процесуални действия или пояснения за процесуални възможности, които отново са въпроси от процесуално естество.

За решението на КПЕ към АП – ... са уведомени жалбоподателите.
Въз основа на горното,

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

Приема за сведение становището на Комисията по професионална етика към Апелативна прокуратура – ... и отнася преписката „към дело“.

ОТНОСНО: Т.5. Проект на Годишен отчет за дейността на Комисията по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

МОТИВИ: С решение по протокол № 07/06.04.2025 г. Комисията по правни въпроси (КПВ) към на Висшия съдебен съвет (ВСС) е уведомила постоянните комисии към ВСС, че в срок до 30.04.2025 г. следва да изпратят приетите от тях годишни отчети за дейността им през 2025 г. Решението е с оглед разпоредбата

чл. 30, ал. 2, т. 11 от ЗСВ, според която Пленумът на ВСС изготвя и внася в Народното събрание до 31 май годишен доклад за своята дейност, както и разпоредбата на чл. 19, т. 5 от Правилника за организацията на дейността на ВСС и на неговата администрация (ПОДВССНА), според която КПВ изготвя проекта на доклада за дейността на ВСС.

В изпълнение на цитираното решение е изготвен проект на Годишен отчет за дейността на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за 2025 г.

Приложение: Проект на Годишен отчет за дейността на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за 2025 г.

Въз основа на горното,

Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет

Р Е Ш И:

5.1. ПРИЕМА годишен отчет за дейността на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за 2025 г.

5.2. ИЗПРАЩА годишен отчет за дейността на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за 2024 г. на Комисия по правни въпроси за включване в проекта на годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2025 г.

ОТНОСНО:Т.6. Писмо от главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет, ведно с Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ за 2024 г.

МОТИВИ: Г-жа Теодора Точкова, главен инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИБСС) е предоставила на вниманието на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (ПК на ВСС) Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ за 2024 г.

Анализът се изготвя на основание чл. 54, ал. 1, т. 19 ЗСВ, който възлага на ИБСС ежегодно да обобщава добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките извършвани от органа за почтеност и конфликт на интереси, на имуществените декларации на магистратите, за установяване на действия, накърняващи престижа на съдебната власт и действия свързани с нарушаване независимостта на магистратите.

В анализа са разгледани относимите европейски и международни стандарти във връзка с етичното поведение на съдиите, прокурорите и следователите и във връзка с декларирането на имущество и интереси от съдии, прокурори и следователи. Разгледани са и принципите, регламентирани в Кодекса

за етично поведение на българските съдии и Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи.

Обследвани са добри практики на други европейски държави в областта на декларирането на имущество и интереси от съдии, прокурори и следователи, в областта на проверките за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт и проверките, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

Анализът включва и подробна статистическа информация за проверките на имуществените декларации на магистратите през 2024 г., за проверките за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, както и за проверки, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

В анализа са обобщени и трудностите и предизвикателствата пред проверяващите екипи на ИВСС при извършването на проверките имуществените декларации на магистратите, сред които са отчетени: липсата на механизъм за изискване на информация за притежаваните недвижими имоти и финансови инструменти в чужбина и за реализираните сделки с тях, както и за наличностите по банкови сметки в чужбина; липсата на механизъм и за проверка на финансови инструменти, търгувани чрез инвестиционен посредник, и на инвестиционно злато; не могат да бъдат проверени разплащанията, извършени от магистратите чрез дружества, регистрирани по Закона за платежните услуги и платежните системи; липса на регламентация на национално ниво по отношение на виртуалните валути и др. Липса на предвидено в ЗСВ правомощие на ИВСС да анализира подадените декларации за имущество и интереси и да извършва оценка на риска от корупционна дейност. Отбелязва се, че в голяма част проблемите са идентични с тези, отразени в Анализа за 2023 г.

Обобщени са и установените трудностите и предизвикателствата пред проверяващите екипи при извършване на проверките за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и проверки, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, като основно тези трудности се дължат на неточности в правната регламентация на тези нарушения. Констатира се, че по постъпилите сигнали за нарушение на интегритета по същество са обосновани единствено с недоволство от постановени съдебни или прокурорски актове, а в много случаи сигнали се подават с цел „да се принудят“ съдията-докладчик или наблюдаващият прокурор да се отведе от разглеждането на конкретното дело, досъдебното производство или прокурорска преписка.

В заключителната част на анализа са обобщени добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила за поведение от магистратите във връзка с декларирането и проверката на имуществото и интересите им, и по отношение на почтеността и конфликта на интереси, както и на действията, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушават независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

Като добра практика при декларирането и проверката на имуществото и интересите е отчетено: високото ниво на запознанство на съдиите, прокурорите и следователите със задължението им да подават декларации за имущество и интереси в установените срокове; наблюдава се повишаване степента на осъзнатост на магистратите да декларира изчерпателно и коректно имуществото

и интересите си; увеличава се делът на имуществените декларации, които са придружени от декларации-съгласие по чл. 62, ал. 5, т. 1 от Закона за кредитните институции; намаляват случаите на неспазване на изискванията за форма на имуществените декларации и др.

Към лошите практики са причислени тенденцията през годините за подаване на декларациите в последните няколко дни от законовия срок, предаването на декларациите в голям брой от съдилищата и прокуратурите на неформално определен служител (обикновено системен администратор), който ги събира и изпраща на ИВСС, начина на записване на електронен носител; От образуваните през 2024 г. 41 административнонаказателни производства (АНП) за неподадени в срок декларации най-голям е делът на АНП, образувани за неподаване в срок на ежегодна имуществена декларация - 66% от общия брой АНП - тенденция, която се запазва спрямо 2023 г. и 2022 г. и др.

Като добри практики по отношение на спазването на етичните правила за поведение от магистратите във връзка с почтеността и конфликта на интереси, както и на действията, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушават независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, установени по реда на Глава девета, раздел 1б ЗСВ е отчетено обстоятелството, че броят на сигналите за нарушения на интегритета на магистратите не е висок в сравнение със сигналите по чл. 54 от ЗСВ. Проверки са извършени по отношение на 34 магистрати (трима от тях са били обект на повече от една проверка), като само за двама от тях е прието, че са извършили нарушение - по чл. 175к, ал. 4 ЗСВ.

Като лоши практики в този раздел са посочени наблюдаваните случаи, констатирани и през 2023 г., в които административните ръководители на органи на съдебната власт, при постъпване на сигнал срещу магистрат, съдържащ сведения за евентуално извършено престъпление и за нарушение на принципите на интегритет, препращат този сигнал единствено до Софийската градска прокуратура, без да уведомят своевременно ИВСС. В резултат, закъснялото сезиране на Инспектората води до фактическо ограничаване на правомощието му да инициира дисциплинарна процедура.

В резултат на извършената съпоставка между добрите и лошите практики са направени обобщени изводи, както следва:

1. по отношение на декларирането на имущество и интереси:

- българското законодателство е в унисон с общата тенденция за все по-нарастващо значение на системата за деклариране на имущественото състояние и интереси на лицата, заемащи висши публични длъжности, като ефективен инструмент за превенция на корупцията;

- системата за деклариране на имущество и интереси от магистратите и за проверка на декларираното в България е с по-широк обхват от останалите държави членки на Европейския съюз;

- законодателното решение за възлагане на обсъжданите проверки на ИВСС няма аналог в правните системи на други държави членки;

- задължението на магистратите за деклариране на имуществото и интересите си е ключов инструмент за недопускане на конфликт на интереси;

- системата на деклариране, проверка и публикуване на декларациите осигуряват публичност и прозрачност на доходите на магистратите, способстват за повишаване на доверието на гражданите към съдебната система и улесняват подаването на сигнали за недекларирано имущество;

- необходимо е цялостно осъвременяване на материалноправната рамка в съответствие с промените в социално-икономическите и технологичните условия в страната.

2. по отношение на етичното поведение на магистратите:

- етичните кодекси за съдии и за прокурори и следователи служат за основа за определяне на професионалните стандарти, които обаче са отделени нормативно от общите основания за ангажиране на дисциплинарната им отговорност. В този смисъл дисциплинарната санкция се налага единствено за нарушения, регламентирани в ЗСВ, докато нарушенията на етичните принципи могат да доведат до дисциплинарни производства единствено, ако се превърнат в неправомерни действия или бездействия (напр. неспазване на конкретно правило от етичния кодекс), които накърняват престижа на съдебната власт. Въвеждането на конкретни дисциплинарни нарушения и на точно определени санкции за тях в съдебния закон допринася за укрепване независимостта на съдебната власт и за предотвратяване на всякакви форми на влияния.

В този смисъл, сравнението показва, че държавите утвърждават професионалната етика и интегритета на магистратите като задължителна предпоставка за устойчивост на съдебните системи, доверие в правосъдието и антикорупционна превенция;

- предвид динамичните и трайни предизвикателства, пред които е поставена съдебната власт, принципите, закрепени в КЕПБС и КЕПБПС, следва да бъдат обект на непрекъснато развитие и усъвършенстване. Само чрез тяхното системно актуализиране може да се гарантира съответствието на съдебната етика в Република България с високите европейски стандарти за независимост и интегритет;

- като положителна практика следва да се открие инициативата на ИВСС за системното публикуване на официалния му сайт, в раздел „Бюлетин“, на анонимизирани случаи на нарушения, установени при извършените проверки по реда на глава девета, раздел 16 ЗСВ, по които е влязъл в сила акта на наказващия орган. Тази дейност не само осигурява прозрачност и достъпност на информацията за професионалната общност, но и създава възможност за критичен анализ на добрите и лошите практики, свързани с етичното поведение на магистратите;

Във връзка с констатациите и изводите в заключение се подчертава, необходимостта от единни насоки за етичното поведение на съдии, прокурори и следователи и от непрекъснато усъвършенстване на етичните стандарти следва да се разглежда като стратегически приоритет за съдебната власт. Счита се, че е необходим синхрон с практиките в другите държави членки на Европейския съюз, обученията по етика - преди започване на професионалната дейност и по време на нейното упражняване, които ще се явяват основен гарант за устойчивостта на интегритета и независимостта на магистратите. Според ИВСС те не са просто образователна инициатива, а фундаментален механизъм за изграждане на култура на почтеност, прозрачност и отчетност, който укрепва институционалната стабилност и засилва общественото доверие в правосъдието.

Съгласно чл. 54, ал. 1, т. 19 ЗСВ ИВСС следва да изпрати, изготвения от него Анализ на Висшия съдебен съвет. Служебно известно е, че преписката е изпратена за запознаване и на председателстващия Съдийската колегия на ВСС, поради което е необходимо Анализът да бъде внесен в заседание на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

**Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на
Висшия съдебен съвет**

Р Е Ш И:

6.1. ПРИЕМА за сведение Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ за 2024 г. и го **ВНАСЯ** на заседание на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за запознаване с представената информация.

6.2. ПРЕДЛАГА на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, да вземе следното решение:

1. **ПРИЕМА** за сведение Анализ на добрите и лошите практики по отношение на спазването на етичните правила в съответствие с относимите европейски и международни стандарти във връзка с проверките по чл. 54, ал. 1 т. 8 ЗСВ за 2024 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА КЪМ
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ: (п)**

ГЕОРГИ КУЗМАНОВ